

Svatební smlouva z roku 1878

Svatba žehuňského krejčího narozeného 10. října 1878

Před časem se mi dostala do rukou sto třicet roků stará svatební smlouva z Choťovic, datovaná dnem 6. února 1878. Originál mi přinesl k nahlédnutí kronikář obce Opočnice pan Otto Věříš. Sám nevěděl, jakým záhadným způsobem se dostala tato historická listina do jejich obce. Na skládce po vytěžené hlíně za opočnickou zrušenou cihelnou ji našel spolu s dalšími starými listinami z Choťovic místní občan pan Stanislav Andres a po letech ji předal kronikáři panu Věříšovi, který má uložen originál v dokumentech kroniky. Opočnický kronikář pan Otto Věříš mi dovolil pořídit si kopii nejen této svatební smlouvy, ale i dalších nalezených dokumentů.

Protože se jedná o pozoruhodný dokument, předkládám jej k nahlédnutí. Omlouvám se za přiložení úvodní fotografie, která zdaleka neodpovídá uváděné svatební smlouvě svým prostředím, pouze mě inspirovalo shodné datum narození ženicha.

Opis pro pana Františka Rohlička

Prozatímní smlouvy svatební

Mezi panem Františkem Rohlíčkem, rolníkem, číslo 48 z Choťovic, otcem p. Jana Rohlička, ženicha ze strany jedné, a paní Annou Štěrbovou vdovou po + p. Václavovi Štěrbovi, číslo 62 z Choťovic, matkou panny Františky Štěrbové, nevěsty z Choťovic, ze strany druhé, byli dne a roku

níže psaného, stran jmění obouch zasnoubenců tyto úmluvy svatební uzavřeny, ku kterýmžto oba zasnoubenci v příčině nastávajícího manželství přistoupili, a to jak následuje:

I. Oba zasnoubenci, slibují sobě lásku a věrnost manželskou, usnesli se na tom, že tyto smlouvy svatební teprv po oddavkách v plnou moc práva vejíti mají.

II. Paní Anna Štěrbová věnuje své dceři Františce Štěrbové tu ji dle knih gruntovních hospodářskou chalupnickou usedlost pod čís. 62 v Choťovicích se všemi polemi, lukami, zahradou a hospodářským stavením i též 23. díl rolnický s celým právem a rozličné hospodářské nářadí, zejména jeden železný vůz, jeden pluh, jedny brány, jedny radličky, napotom při odstoupení 1/3tinu z hotových peněz, stržených za pár volů, kteří za tím účelem se prodají, a jednu krávu a rozličné hospodářské nářadí.

III. Otec ženichův p. František Rohlíček věnuje svému synovi Janovi Rohlíčkovi proto věno 3 000 zl., a sice hned po oddavkách, kteréžto hotové peníze obdrží matka Anna Štěrbová, co odstupující z hospodářství, pro svou nejmladší dceru Annu Štěrbovou, co dědičného podílu z této chalupy, v následujících podmínkách: 1. hned po oddavkách 1 000 zl. a ostatních 2 000 zl. později. Jak se medle syn František Rohlíček ožení, za tímto účelem bude otec ženichův platiti 6 zl. úroku těchto poslednějších peněz počínaje 1. října 1878. Tak stále až tento celý obnos v hotovosti splacen bude. Napotom řádnou kvitanci obdrží. Dále obdrží pan ženich od svých rodičů jednoho vola a jednu krávu.

IV. Paní Anna Štěrbová se zavazuje, že letošního roku všechny pole zaseje a zasází a společně se opracujou a v čase sklizně v tomto roce ze všech plodin jednu polovic pro sebe si vyhrazuje tak, že s mladýma hospodáři se vším z polí a zahrady rozdělí a všechny c.k. břemena obecní a jakékoliv do prvního července 1878 ze svého zapravovati se zavazuje.

V. Paní Anna se svým čestným jménem zavazuje, že jak medle doba nadejde, na své dceři Františce a zeťovi Rohlíčkovi slib článkem 2. této smlouvy uvedené neodkladně vše vyplniti, když 1. bude přínos 3 000 zl. s úrodami vyplacen, 2. musejí přijmout noví hospodářové vězíci břemena pro babičku Annu Štěrbovou, na této živnosti vězíci, pakli by chtěli kontracht v jmenovaném čase míti a za 3. a poněvadž nyní babička výměnek nebere a u své dcery Marie Steklý se stále zdržuje a spokojuje se s ročním příspěvkem 30 zl., budou povinni noví hospodářové tento obnos vždy v říjnu každého roku jmenované babičce hotově vyplatiti, dokud tyto poměry setrvati mohou. A konečně za 4.té váznoucích 80 zl., pravím osmdesát zlatých, na této živnosti doznané od nynější majitelky Anna Štěrbové na přilepšenou a pohřeb odkázané, budou povinni noví manželé hospodářové, totiž pan Rohlíček hotově vyplatiti p. Václavovi Steklému, s kterých se slušný pohřeb babičce vypraví a jestli nějaký zlatý ostane, má připadnout na 3 díly mezi sestry, totiž dcery p. Anny Štěrbové.

VI. Mladí manželé, p. Jan Rohlíček a Františka se zavazují, že útraty, které vzejíti mohou při jejich nastoupení kněhouního vlastnictví, poplatky, kolky a taxy ze svého zapraví, když odstupující čistý kontracht postoupí.

VII. Dcera Františka za příčinou, že jí celá živnost od matky postoupena bude, odřiká se onoho otcouského podílu 80 zl. 44 k, který dle odevzdávací listiny z dne 6. prosince 1873 č. 570 vyplacen býti má a povinna bude na tento podíl řádnou kvitanci vystavěti matce Anně Štěrbové.

VIII. Při postupě kontrachtě a snad i v pádě, že by se s kontrachtem odložit muselo neb dle dobrého mínění odkládalo, budou povinni Jan a Františka, manželé Rohlíčkovi, své matce Anně Štěrbové následující výměnek řádně sdávati, počínaje 1. října 1879, a to každého roku, a sice 2 hektolitry pšenice, 4 žita, 4 ječmena, 12 hektolitrů bramborů, 30 kilo vepřového masa, 28 kilo másla, každý den 1 litr mléka, 3 metry dříví tvrdého, 3 kopy vajec, jeden mandel žitné dlouhé slámy, dílec na sousedským na (nečitelné)..... stranu, tento dílec vorat, sdělavat, do mlýna a ze mlýna přivážet, zahrazenou uličku mezi špejcharem a stodolou a nad špejcharem hůrku, jednu zadní komoru, chlívek pro krmníka, napotom s hospodářem v teple a světle ve světnici přebývat, s nima při jeho dříví pokrmu vařit, chleba pít a díl zahrady, který babička vyhrazenou měla a posavad má.

IX. Poznamenává se, že pro případ smrti v čase jeho vojenské povinnosti, kdyby některá strana zemřela, po zanechání žádných dětí, bude ta na živě pozůstalá, vyplatiti 1 000 zl. nazpět pozůstalým rodičům.

X. Útraty vzešlé při oddávkách bere na sebe otec ženicha všechny zaplatiti. Za důkaz toho byly tyto smlouvy nejen od snoubenců a rodičů, nýbrž i od třech svědků podepsány a potvrzeny.

V Choťovicích dne 6. února 1878

*Václav Steklý
svědek*

Pro zajímavost uvádím první odstavec svatební smlouvy v původním znění:

Prozatímní smlouvy svatební

Mezý panem Františkem Rohlíčkem rolníkem číslo 48 z Choťovic otcem p. Jana Rohlíčka ženicha se strany jedny, a paní Anou Šterbovou vdovou + p. Vaclavovi Štěřbovi číslo 62 z Choťovic matkou pany Františky Šterbové nevěsty z Choťovic se strany druhé, byli dne, a roku níže psaného stran jmení obouh zasnoubenců tyto úmluvy svatební uzavřeny ku kterimzto oba zasnoubencý v příčině nastavajícího manželství přistoupili a to jak následuje.

Z dokumentů kroniky obce Opočnice, s úpravou nejvýraznějších pravopisných prohřešků přepsala v roce 2008 Ludmila Tvrdíková, kronikářka obce Žehuň.

Téma svatební smlouvy a svatby vůbec mě přivedlo k uvedení tří svateb v novější době.

**Svatba Josefa Lohnického, majitele drogerie v Žehuni a Marty Doskočilové, dcery Václava Doskočila, stárka Václavíkova mlýna v Žehuni v době druhé světové války
14. dubna 1943**

Svatba Františka Krejčíka ze Sán Adély Tvrdíkové ze Žehuně 21. září 1973

Svatba Petra Dudka z Kolína a Ludmily Tvrdíkové ze Žehuně 3. dubna 1976